



سرشناسه: ضیائی، محمد، ۱۳۵۰ -
عنوان و نام پدیدآور: احکام بانوان / سید محمد ضیائی، سید مجتبی حسینی؛
[برای] معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی آستان قدس رضوی .
مشخصات نشر: مشهد: انتشارات قدس رضوی، ۱۳۹۱.
فروست: رهنما؛ ۳۳.
شابک: 978-600-6543-93-2
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: کتابنامه .
موضوع: فقه جعفری -- رساله عملیه
موضوع: زنان -- وضع حقوقی و قوانین (فقه)
موضوع: قاعدگی (فقه)
موضوع: خونریزی رحم (فقه)
شناسه افزوده: حسینی، سید مجتبی، ۱۳۵۷ -
شناسه افزوده: آستان قدس رضوی . معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی
شناسه افزوده: موسسه انتشاراتی قدس رضوی
رده بندی کنگره: BP۱۸۳/۱۳۹۱۹ ۳ الف ۹ ض/
رده بندی دیویی: ۳۴۳۲/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی: ۲۸۶۹۶۳۸



۲۳ → احکام بانوان

نویسنده: سید محمد ضیائی، سید مجتبی حسینی
آستان قدس رضوی
چاپ هشتم: پاییز ۱۳۹۱ (ویرایش جدید)
معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی
نشانی: حرم مطهر امام رضا (ع)، اداره پاسخ گویی به سؤالات دینی
تلفن: ۰۵۱۱-۳۲۰۲۰ دورنگار: ۰۵۱۱-۲۲۴۰۶۰۲ rahnama@aqrazavi.org

به کوشش محمد حسین پورامینی
ویراستار: محمد مهدی باقری
طراح جلد: علی بیات
طراح لوگوی رهنما: مسعود نجابتی



﴿ رسیدن برای یافتن راه، خود، ارزش است...
و هر فرهنگی که به پرسشگری بها دهد
و زیباترین، دقیق‌ترین و ساده‌ترین پاسخ‌ها را پیشِ رو بگذارد،
گسترش و دوام خود را تضمین کرده است.
مهم، انتخاب بهترین راه است...
و **ره‌نما** گامی است در این مسیر.
همگام ما باشید و با طرح دیدگاه‌های رنگارنگتان، یاری‌مان کنید.



مَعْرِفَةُ



احکام بانوان

درآمد

زیارت پیامبر اسلام ﷺ و امامان معصومین علیهم السلام برقراری ارتباط روحی و بوجود آوردن پیوند قلبی با آن بزرگواران است.

یکی از راه‌های برقراری ارتباط، حضور در مرقد پاک و مقدس آنان بوده، و بی شک این حضور و میهمانی ارزشمند دارای آداب و شرایطی است که رعایت آن، آثار گرانبهایی در سازندگی و تربیت نفس و ارتقای روح و اکتساب والاترین ارزش‌های اخلاقی و معنوی خواهد داشت. از جمله این آداب مهم، طهارت روح و جسم است که شخص در این خصوص باید نسبت به یادگیری و عمل به احکام شرعی و وظایف دینی خود، اهتمام جدی ورزد.



در این نوشتار جهت اطلاع شما زائران گرامی برخی از احکام ورود و توقف معذورین (شخص جنب، حائض و نفساء) به مساجد و حرم مقدس ائمه اطهار علیهم السلام بیان شده است، اما لازم است، قبل از بیان این احکام، برخی از اصطلاحات مربوط به این موضوع توضیح داده شود:

۱- اصطلاح شناسی





• حیض و تعریف آن

حیض، در اصطلاح خونی است که به طور معمول، هر ماه به مدت چند روز از رحم زنان - به خاطر تأثیر هورمون‌های تخمدان - خارج می‌شود و به هنگام انعقادنطفه، غذای جنین قرار می‌گیرد. این خون‌ریزی، از سن بلوغ تا سن یائسگی زن انجام می‌گیرد. از حیض به قاعدگی، رگل، عادت ماهانه، پریود هم تعبیر می‌شود و زن را در این حالت، حائض می‌گویند. خداوند متعال در آیه ۲۲۲ از سوره بقره به طور مختصر درباره آن سخن گفته است.

فقیهان برای خون حیض، نشانه‌ها و شرایطی بیان کرده‌اند. نشانه‌های آن به طور غالب، آن است که غلیظ، گرم، به رنگ تیره (سیاهی مایل به سرخ) یا سرخ، همراه فشار و کمی سوزش می‌باشد و شرایط آن عبارتند از بلوغ، مشاهده پیش از سن یائسگی، کمتر از سه روز نبوده



و بیشتر از ده روز^۱ نباشد، پی در پی بودن سه روز اول، استمرار خون در تمام سه روز و فاصله شدن دست کم ده روز بین دو حیض.

• استحاضه و تعریف آن

استحاضه از ماده حیض گرفته شده است و در اصطلاح، یکی از خون‌هایی است که از رحم زن خارج می‌شود و زن را در این هنگام، مستحاضه می‌گویند. وهر خونی که غیر از حیض، نفاس، زخم، دمل و مانند آن باشد، خون استحاضه است. نشانه‌های آن به طور غالب این است که رقیق، سرد، زرد رنگ، بدون فشار و سوزش است، البته گاهی ممکن است سیاه و سرخ و گرم و غلیظ و با فشار و سوزش بیرون آید. خون استحاضه هیچ شرطی ندارد و مانند خون حیض نیست.

۱. مقصود از روز این است که، اگر روز اول شروع شود، تا روز چهارم حداقل ادامه پیدا کند.



• استحاضه قلیله و تعریف آن

استحاضه قلیله آن است که هرگاه زن، پنبه را داخل کند، خون، ظاهرش را آلوده کند؛ ولی در پنبه فرو نرود. مستحاضه قلیله، سه وظیفه دارد:

۱. برای هر نماز (در صورت خون دیدن)، یک وضو بگیرد؛ به عنوان مثال، برای نماز ظهر، یک وضو و برای نماز عصر، وضوی دیگری بگیرد.

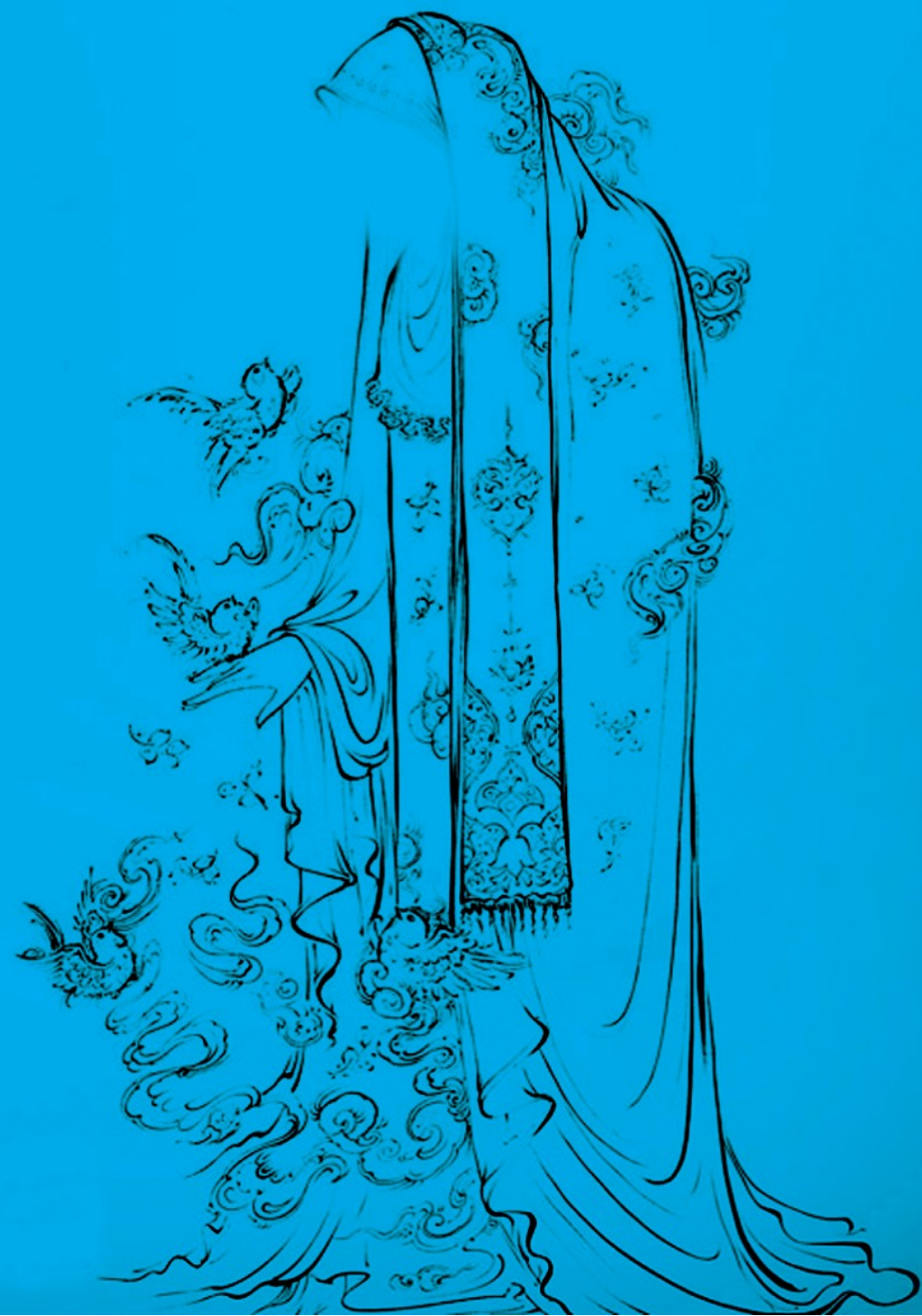
۲. برای هر نماز، بنابر احتیاط واجب، پنبه «نوار بهداشتی» را عوض کند.

۳. ظاهر فرج را اگر خون به آن رسیده، تطهیر کند.

• استحاضه متوسطه و تعریف آن

استحاضه متوسطه آن است که هرگاه زن، پنبه را داخل کند، خون، در پنبه فرو رفته، از

طرف دیگر ظاهر شود؛ ولی به دستمال و مانند آن که به طور معمول خانم‌ها برای





جلوگیری از خون می‌بندند، نرسد. مستحاضه متوسطه چهار وظیفه دارد که عبارتند از:

۱. برای هر نماز، پنبه (نوار بهداشتی) را عوض کند.

۲. ظاهر فرج را اگر خون به آن رسیده، تطهیر کند.

۳. برای هر نماز، یک وضو بگیرد؛ به عنوان مثال، برای نماز ظهر، یک وضو و برای نماز عصر، وضوی دیگری بگیرد.

۴. در هر شبانه روز، یک غسل پیش از نماز صبح به جا آورد؛ بدین ترتیب که اگر پیش از نماز صبح، خون استحاضه متوسطه دیده، باید برای نماز صبح غسل کند تا صبح دیگر و اگر این حالت در ابتدا پیش از نماز دیگری (مانند ظهر و عصر یا مغرب و عشا) برایش پیش آید، باید برای آن نماز، غسل کند؛ ولی از فردای آن روز، اگر به همان حالت متوسطه باقی بماند، باید پیش از هر نماز صبح، غسل کند.



• استحاضه کثیره و تعریف آن

استحاضه کثیره آن است که هرگاه زن، پنبه را داخل کند، خون، پنبه را فرا گرفته، به دستمال و مانند آن برسد. مستحاضه کثیره، چند وظیفه دارد:

۱. برای هر نماز، پنبه (نوار بهداشتی) را عوض کند.
۲. ظاهر فرج را اگر خون به آن رسیده، تطهیر کند.
۳. برای هر نماز، یک وضو بگیرد؛ به عنوان مثال، برای نماز ظهر، یک وضو و برای نماز عصر، وضوی دیگری بگیرد.
۴. انجام یک غسل پیش از نماز صبح و یکی پیش از نماز ظهر و عصر (اگر با هم بخواند) و یکی هم پیش از نماز مغرب و عشا «اگر با هم بخواند»
۵. اگر میان نماز ظهر و عصر و نماز مغرب و عشا فاصله بیندازد، باید برای نماز عصر و نماز



عشا دوباره غسل کند.^۱

• یائسه و تعریف آن

یائسه، از ماده یأس، به معنای زن مأیوس و ناامید است و در اصطلاح، به زنی گفته می‌شود که سنش، به حدی رسیده که دیگر عادت ماهیانه نمی‌بیند و اگر خونی ببیند، خون حیض محسوب نمی‌شود. زن به طور قطعی، پس از تمام شدن شصت سال (قمری)، یائسه و کمتر از پنجاه سال (قمری)، غیر یائسه است و بین پنجاه تا شصت سال، میان مراجع تقلید اختلاف نظر وجود دارد. نظر اکثر فقیهان این است که زن سیده، با تمام شدن شصت سال و زن غیرسیده، با تمام شدن پنجاه سال قمری، یائسه می‌گردد. (برای شناخت بیشتر وظیفه خود لازم است به فتوای مرجع خود مراجعه نمایید).

۱. توضیح المسائل مراجع، م ۳۹۶؛ آیة‌الله وحید، توضیح المسائل، م ۴۰۲؛ دفتر آیة‌الله خامنه‌ای.





• نفاس و تعریف آن

نفاس در اصطلاح، به خونی گفته می‌شود که پس از زایمان (اگرچه بچه سقط شده باشد)، از رحم زن خارج می‌شود و زن را در این هنگام، نفساء می‌گویند. آغاز خون نفاس، از زمانی است که اولین جزء بچه از شکم بیرون می‌آید. بنابراین، خونی که پیش از آن دیده می‌شود، خون نفاس محسوب نمی‌شود و حداقل خون نفاس، یک لحظه و حداکثر آن ده روز است. زن پس از پاک شدن، باید غسل نفاس به جای آورد. در بین برخی عوام مشهور است که زنی که تازه زایمان کرده، باید روز چهارم، غسل (چله) انجام دهد که این سخن، هیچ ارزش و اعتباری ندارد.



٢. احكام حرم



احکام جنب، حائض و نفساء در حرم

- **اول:** طبق نظر همه مراجع عظام تقلید، ایستادن، توقف و مکث نمودن شخص جنب، حائض و نفساء حتی برای زیارت، زیر گنبد طلا و اطراف ضریح مطهر جایز نیست.^۱
- **دوم:** وارد شدن و تردد کردن در اطراف ضریح مقدس بدون توقف نیز به نظر بعضی از فقها (آیات عظام بهجت، صافی گلپایگانی) جایز نمی باشد.
- **سوم:** توقف و تردد در رواق ها به فتوای عده ای از فقها (مثل آیات عظام خامنه ای، خویی، سیستانی، صافی، فاضل، بهجت و مکارم شیرازی) جایز است. گرچه به فتوای بعضی

۱. یا به احتیاط واجب یا به فتوا.



بنابر احتیاط واجب جایز نیست.^۱

• **چهارم:** مکث کردن و توقف در صحن ها و رفت و آمد در آن، طبق نظر جمیع فقهای عظام، جایز است.

• **پنجم:** توقف معذورین در مسجد گوهرشاد و صحن آن، مسجد بالاسر مردانه و مسجد بالاسر زنانه و مسجدی که تقریباً در رواق پشت سر ضریح مقدس است، برای افراد مذکور جایز نبوده و اشکال شرعی دارد. (مطابق نقشه)

• **ششم:** خواندن زیارت نامه، فرستادن صلوات، گفتن اذکار و خواندن دعا در مکان هایی که بودن در آنجا مانعی ندارد، مثل صحن ها و رواق ها با تفصیلی که گذشت، اشکالی ندارد.

• **هفتم:** نگاه کردن به ضریح مقدس از داخل صحن ها و رواق ها با توضیحی که گذشت

۱. آیات عظام خمینی و نوری همدانی.



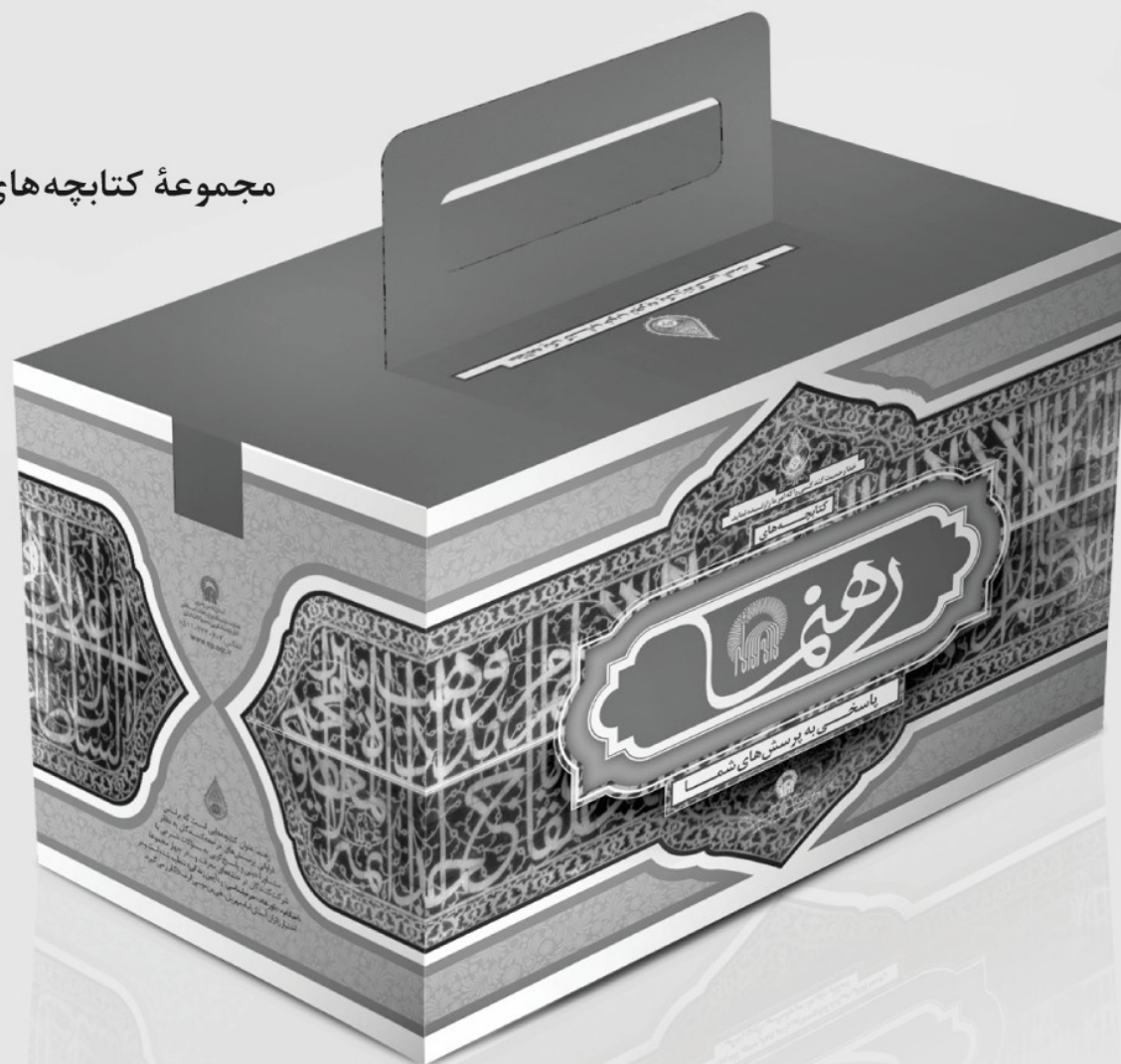
اشکال ندارد.

• **هشتم:** خواندن قرآن در غیر از سوره هایی که سجده ی واجب دارند،^۱ (فصلت، نجم، سجده و علق) برای حائض به فتوای برخی از مراجع، کراهت^۲ دارد و برای جنب، خواندن بیش از هفت آیه کراهت دارد.

۱. در خواندن سوره یا آیه سجده اختلاف است.

۲. کراهت در عبارت به معنی ثواب کمتر می باشد.

مجموعه کتابچه‌های رهنما



نسخه دیجیتال رهنا

مرکز پخش: مشهد مقدس، نیش ورودی باب الجواد علیه السلام

فروشگاه عرضه محصولات رضوی

تلفن: ۰۵۱۱-۲۲۸۵۲۰۴



This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.